

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ของหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษาด้านการดำเนินการ บุคลากร งบประมาณ สื่อวัสดุอุปกรณ์ ครูผู้สอนด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ด้านเนื้อหาที่ใช้สอน วิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอน การวัดประเมินผล และนักเรียนด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดผลประเมิน ในโรงเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ซึ่งได้ดำเนินการวิจัยตามระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้บริหาร จำนวน 47 คน ครูผู้สอนจำนวน 47 คน และนักเรียนจำนวน 7,879 คน รวมจำนวนประชากรทั้งหมด 7,973 คน

3.2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีดังนี้คือ นักเรียนผู้วิจัยได้คำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง R.V. ของ Krejcie and D.W. Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2538) ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างนักเรียนจำนวน 367 คน ส่วนผู้บริหารและครูผู้สอน ผู้วิจัยใช้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างได้ผู้บริหารจำนวน 47 คน ครูผู้สอน จำนวน 47 คน รวมจำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยทั้งหมด 461 คน (ตารางที่ 1)

จากนั้นผู้วิจัยได้ทำการเลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างนักเรียนโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ซึ่งกำหนดขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นที่ 1 กำหนดกลุ่มประชากรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ซึ่งมีทั้งหมด 47 โรงเรียน

ขั้นที่ 2 กำหนดกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ของแต่ละโรงเรียนในจังหวัดอุดรธานี โดยการเทียบสัดส่วน ซึ่งสรุปเป็นตารางได้ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามโรงเรียน

ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		นักเรียน	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
1. อุดรพิทยานุกูล	1	1	1	1	729	34
2. สตรีราชินุทิศ	1	1	1	1	604	28
3. ประจักษ์ศิลปาคาร	1	1	1	1	415	19
4. โนนสูงพิทยาคาร	1	1	1	1	122	6
5. อุดรพิชัยรัถยวิทยา	1	1	1	1	289	13
6. นิคมสงเคราะห์วิทยา	1	1	1	1	79	4
7. อุดรธรรมานุสรณ์	1	1	1	1	61	3
8. อุดรธานีพิทยาคม	1	1	1	1	200	9
9. มัชฌมสิริวัณวรี	1	1	1	1	120	6
10.สามพร้าววิทยา	1	1	1	1	75	4
11.ธาตุโพธิ์ทองพิทยาคม	1	1	1	1	50	2
12.หนองหานวิทยา	1	1	1	1	305	14
13.กุ่มแก้ววิทยา	1	1	1	1	181	8
14.บ้านเชียงวิทยา	1	1	1	1	29	1
15.พิบูลย์รัถยวิทยา	1	1	1	1	116	5
16.กุ่มกาวปี	1	1	1	1	338	16
17.ห้วยเกิ้งพิทยาคาร	1	1	1	1	148	7
18.สือศิลปศาสตร์	1	1	1	1	153	7
19.พันดอนวิทยา	1	1	1	1	85	4
20.แซแลวิทยานุสรณ์	1	1	1	1	43	2
21.นาม่วงพิทยานุกูล	1	1	1	1	112	5
22.หนองแดงวิทยาคม	1	1	1	1	40	2
23.บ้านผือพิทยาสรรค์	1	1	1	1	291	14
24.จำปาโม่งพิทยาคม	1	1	1	1	55	3
25.หนองหัวคูปางประชา นุเคราะห์	1	1	1	1	72	3
26.บ้านคุงวิทยา	1	1	1	1	320	15

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่างของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จำแนกตามโรงเรียน (ต่อ)

ชื่อโรงเรียน	ผู้บริหาร		ครูผู้สอน		นักเรียน	
	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง	ประชากร	กลุ่ม ตัวอย่าง
27.ดงเย็นพิทยาคาร	1	1	1	1	90	4
28.นาโหมรัมย์มงคลภิเษก	1	1	1	1	35	2
29.โนนสะอาดชุมแสงวิทยา	1	1	1	1	58	3
30.กุฉีชัยประชาสรรค์	1	1	1	1	188	9
31.ภูพานวิทยา	1	1	1	1	88	4
32.เพ็ญพิทยา	1	1	1	1	318	15
33.คุ้มเกล้าพิทยาคาร	1	1	1	1	76	4
34.น้ำโสมพิทยาคาร	1	1	1	1	300	14
35.สูงทองพิทยาคม	1	1	1	1	118	5
36.ศรีธาตุพิทยาคม	1	1	1	1	306	14
37.ศาลทองพิทยาคม	1	1	1	1	27	1
38.วังสามหมอวิทยาคาร	1	1	1	1	180	8
39.น่านกุ่มวิทยาคม	1	1	1	1	56	3
40.หนองบัวขอมพิทยาคม	1	1	1	1	194	9
41.โนนสะอาดพิทยาสรรค์	1	1	1	1	214	10
42.หนองยางชุมพิทยาคม	1	1	1	1	20	1
43.สร้างคอมวิทยา	1	1	1	1	103	5
44.ทุ่งฝนวิทยาคาร	1	1	1	1	91	4
45.ไชยวานวิทยา	1	1	1	1	155	7
46.หนองแสงวิทยาศึกษา	1	1	1	1	105	5
47.อุดรพัฒนาการ	1	1	1	1	125	6
รวม	47	47	47	47	7,879	367

ที่มา : * ฝ่ายนโยบายและแผนงาน สำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี

** การคำนวณโดยใช้ตาราง R.V. ของ Krejcie and D.W.Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2538)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามจำนวน 3 ชุด

ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหาร แบ่งเป็น 4 ตอน

ชุดที่ 2 สำหรับครูผู้สอน แบ่งเป็น 4 ตอน

ชุดที่ 3 สำหรับนักเรียน แบ่งเป็น 4 ตอน

ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ

1) ศึกษาการจัดการเรียนการสอน จากตำรา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2) สร้างแบบสอบถามโดยนำข้อมูลที่ได้มาสร้างโดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) คือ เพศ อายุปัจจุบัน อายุราชการ ตำแหน่งปัจจุบัน วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ อายุการดำรงตำแหน่ง หัวหน้าหมวด

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อวัสดุ อุปกรณ์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด ปัญหามาก ปัญหาปานกลาง ปัญหาน้อย และไม่มีปัญหา

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด ปัญหามาก ปัญหาปานกลาง ปัญหาน้อย และไม่มีปัญหา

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านการดำเนินงาน ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านสื่อวัสดุอุปกรณ์

สำหรับครูผู้สอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) คือ เพศ อายุปัจจุบัน อายุราชการ วุฒิการศึกษา ตำแหน่งในปัจจุบัน ประสบการณ์ในการสอนวิชาเศรษฐศาสตร์ ระดับชั้นที่สอน การสอนวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาสังคมศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด ปัญหาปานกลาง ปัญหาน้อย ปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการปานกลาง ต้องการน้อย และต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านพฤติกรรมของผู้เรียน ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

สำหรับนักเรียน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) คือ เพศ อาชีพผู้ปกครอง แผนการเรียน เกรดวิชา ส504 คะแนนเฉลี่ยที่ได้ในปีการศึกษา 2540

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ปัญหามากที่สุด ปัญหาปานกลาง ปัญหาน้อย และปัญหาน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอน วิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ในด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน ด้านการวัดและประเมินผล แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ ต้องการมากที่สุด ต้องการมาก ต้องการปานกลาง ต้องการน้อย และต้องการน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไป ด้านเนื้อหา ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล

3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจและพิจารณาแก้ไขและปรับปรุง

3.3 ขั้นทดลองใช้เครื่องมือ

3.3.1 นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจและพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญไปทดลองผู้ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น สังกัดสำนักงานสามัญศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ดังนี้ ผู้บริหารจำนวน 30 ชุด ครูผู้สอน จำนวน 30 ชุดและนักเรียน จำนวน 50 ชุด

3.3.2 นำแบบสอบถามไปหาความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach 's Alph Coefficient) ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาโดยคิดเป็นรายด้านดังนี้

หัวหน้าหมวดสังคมศึกษา

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

- 1) ด้านการดำเนินงาน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .85
- 2) ด้านบุคลากร ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .76
- 3) ด้านงบประมาณ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .81
- 4) สื่อวัสดุอุปกรณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .80

แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

- 1) ด้านการดำเนินงาน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .83
- 2) ด้านบุคลากร ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .80
- 3) ด้านงบประมาณ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .76
- 4) สื่อวัสดุอุปกรณ์ ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .76

ครูผู้สอน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

- 1) ด้านพฤติกรรมนักเรียน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .93
- 2) ด้านเนื้อหาที่ใช้สอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .94
- 3) ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .93
- 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .88
- 5) การวัดและประเมินผล ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .91

แนวทางการจัดการเรียนการสอนด้าน

- 1) ด้านพฤติกรรมนักเรียน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .91
- 2) ด้านเนื้อหาที่ใช้สอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .81
- 3) ด้านวิธีสอนและกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .90
- 4) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา .86

5) การวัดและประเมินผล ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .93

นักเรียน

ปัญหาการจัดการเรียนการสอน

- 1) ด้านเนื้อหา ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .82
- 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .86
- 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .76
- 4) ด้านการวัดและประเมินผล ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .79

แนวทางในการจัดการเรียนการสอน

- 1) ด้านเนื้อหา ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .76
- 2) ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .81
- 3) ด้านสื่อการเรียนการสอน ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .77
- 4) ด้านการวัดและประเมินผล ได้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟ่า .83

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) ผู้วิจัยนำหนังสือราชการจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น เสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียนจังหวัดอุดรธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนที่เปิดทำการเรียนการสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยแยกเป็นหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา ครูผู้สอนและนักเรียนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น

2) ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเองจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักเรียน จำนวน 416 ชุด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางในการจัดการเรียนการสอน วิชาเศรษฐศาสตร์เบื้องต้น ส 504 การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/PC⁺

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ และเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชา ส504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความคิดเห็น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เสนอตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนวิชา ส 504 เศรษฐศาสตร์เบื้องต้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ของความคิดเห็น ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และเสนอเป็นตารางประกอบความเรียง

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับข้อเสนอแนะทั่วไป รวบรวมโดยสรุปข้อเสนอแนะเป็นข้อ ๆ ของผู้ตอบคำถามในด้านต่าง ๆ

โดยผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เป็นรายข้อ แต่ละด้านและรวมทุกด้าน ซึ่งมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

ขั้นที่ 1 วิเคราะห์รายข้อ โดยหาผลรวมความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามในแต่ละข้อของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนและหารด้วยจำนวนคนที่ตอบแบบสอบถาม จะได้ค่าเฉลี่ยเป็นรายข้อ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์แต่ละด้าน โดยหาผลรวมความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทุกข้อในแต่ละด้านของแต่ละคนและนำผลรวมนั้นมาหาผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนและหารด้วยจำนวนคนที่ตอบแบบสอบถามจะได้ค่าเฉลี่ยแต่ละด้าน

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์รวมทุกด้าน โดยหาผลรวมของความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามทุกข้อในแต่ละตอนของแต่ละคนและนำผลรวมนั้นมาหาผลรวมของผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนและหารด้วยจำนวนคนที่ตอบแบบสอบถาม จะได้ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สรุปความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละคนและสรุปเป็นความเรียง

นำค่าเฉลี่ยน้ำหนักที่ได้จากตอนที่ 2 เปรียบเทียบกับเกณฑ์สำหรับแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีปัญหามากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีปัญหามาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีปัญหาปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีปัญหาน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีปัญหาน้อยที่สุด

นำค่าเฉลี่ยน้ำหนักที่ได้จากตอนที่ 3 เปรียบเทียบกับเกณฑ์สำหรับแปลความหมายของ
ค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2535) ดังต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายความว่า	มีความต้องการมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายความว่า	มีความต้องการมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายความว่า	มีความต้องการปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายความว่า	มีความต้องการน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายความว่า	มีความต้องการน้อยที่สุด